

izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . . 300
za inozemstvo . . . 520

Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/2
Telefon št. 72.

Upravišтво:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 38.

Račun kr. pošt. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 21. maja.

Naša država je dobila svoje definitivno ime. V specialni debati o ustavnem projektu je bil v četrtek sprejet kot službeni naziv Jugoslavije: kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Za ta naziv so glasovali tudi demokratski poslanci. Reči smemo, da s težkim srcem.

Položaj pri glasovanju je bil naravnost paradoksen. Za »SHS« so glasovale stranke s unitarističnim programom, za »Jugoslavijo« pa — separatisti.

Kakor znano, so vztrajali srbski radikali pri svojem odporu proti »Jugoslaviji«. Radikalna stranka je četudi ne po programu, vendar dejansko plemenska stranka. Izjavila se je odkrito za narodno jedinstvo in sodeluje pošteno pri stvarjanju jednote države; z mnogo večjim uspehom nego hrvatske plemenske stranke je premagala silne plemenske tradicije v prilagodi novim državnim potrebam. Kdo bi jo kamenjal, ako ji ni uspelo, jih popolnoma potisniti v kot? Da smo mi Slovenci ali Hrvati stoletja neprestano krvaveli za osvoboditev svojega plemena, da smo imeli svoj državni, ki je igrala v Evropi vedno važno in v usodnih svetovnih dogodkih vseh odločilno vlogo, da smo mi pretrpeli ono, kar je morala Srbija pretrpeti, da smo doživeli one moralne triume, ki jih je doživela Srbija, da smo mi s svojimi krivimi ustvarili narodno ujedinjenje — kdo bi bil pri nas jačji: tisti, ki bi zagovarjal, da izgine iz naziva nove države naše ime, ali oni, ki bi zahtevali, da tudi nova država počasti sveto besedo, ki je bila na ustnicah stoletih in milijonov naših očetov, bratov, sinov, mater, žen in hčera, ki so umirali v mukah in trpljenju? Pravičnost zahteva, priznati, da se srbski del našega naroda pri vsej svoji predanosti ideji jedinstvene države težko odloči, žrtvovati one svetle tradicije svoje prošlosti, ki mu sicer politično ne dajejo nobenih prednosti v državi, pa mu nudijo vendar nekaj zadoščenja — povrh brez zapostavljanja ostalih delov ujedinjenega naroda.

V ostalem je značilno za politično zrelost srbskega dela našega naroda, da se stranke, ki ima med njim največ pripadnikov, demokratsko odkrito izjavljajo za ime »Jugoslavija«. Glasovali so za naziv »kraljevina SHS«, ker niso radi spora za ime smeli in mogli upravititi to, kar »Jugoslavija« predstavlja: ustavo jedinstvene države. Pod pritiskom plemenskih tradicij so namreč radikalni odklanjali glede imena vsak kompromis in grozila je izbruhnila kriza vlade, ako se ne bi upoštevalo njihovo stališče. Kriza vlade pa pomenja sredi ustavne debate tudi krizo ustave same.

Pa dobro, pravijo smotniki. Odsel bi Pašić in prišel bi »modri državnik«. Protič, ki bi dosegel celo sporazum z zajedničarji in klerikalci. Mogoče. Toda ne sporazum za Jugoslavijo, temveč za razdelitev države v troplemensko federacijo, v kateri bi po naravnem razvoju dobilo politično, materialno in moralno najjačje srbsko plemo — hegemonijo. Protičev intimus posl. Ivančič je pri debati zagovarjal, da se naša država imenuje Srbija.

Tem silnejše pa so manifestirali za »Jugoslavijo« naši klerikalci in zajedničarji. Naravnost gnjilivo je moralo biti poslušati, kako so klerikalci ogorčeno obsojali glasovanje demokratov, klicali »Živela Jugoslavija!« ter v »znak protesta« zapuščali dvorano. Toda bili so takoj razkrinkani. Poročevalci dr. Markovič je zbornici pripočel, da naj glasuje za predlog ustavnega odbora ali pa za predlog — klerikalnega »Jugoslovanskega kluba«. Oba predloga sta namreč enaka! Klerikalni oficijalni ustavni načrt od 9. februarja t. l. leži tiskan pred nami. Na njem so podpisani izvoljenci SLS z drjem. Korosem na čelu. Tam ni besedice o »Jugoslaviji«, temveč le o »SHS«. Takrat so namreč klerikalci še računali, da se bodo vrnili na vladno z gospodom Protičem na čelu in so zato brzdali svoje jugoslovanstvo — za katerega danes gorijo v besedah, v dejanjih pa ga rušijo.

Istotako je z zajedničarji. Tudi oni, ki stojijo programatično na stališču, da mora biti naša država federalistična, so ogorčeni, da se ne zove »Jugoslavija«. menda ker ne morejo kazati ogorčenja, da se ne zove »Hrvatska«. Njihov načrt pa pozna tudi le SHS.

Zemljoradniki so še v ustavnem odboru glasovali za SHS. v plenumu pa

Regent odpotoval za tri tedne

KRALJEVSKA OBLAST IZROČENA MINISTRSKEMU SVETU.
— REGENTA SPREMLJA DRAŠKOVIC.

Beograd, 21. maja. (Izv.) Danes zvečer se je odpeljal z orijent ekspresom regent za nekaj tednov v inozemstvo. Pred odhodom je podpisal ukaz, da ga za časa odsotnosti zastopa ministrski svet. Regent potuje inkognito.

Beograd, 21. maja. Ker je regent ozdravel — imel je lahek prehlad — je danes odpotoval v Pariz, nato pa

v London. Na potu se bo regent mudil tri tedne in se bo vrnil, ko bo sprejeta ustava. Z regentom odide iz Beograda tudi notranji minister Drašković, katerega bo za čas njegove odsotnosti nadomestoval minister Pribičević. Ne ve se, ali bo minister Drašković ves čas potoval z regentom, ali pa bo ostal dalje časa v tujini.

Spremembe v vladi

HADŽIĆ VOJNI MINISTER. — PRIBIČEVIĆ ZASTOPNIK NOTRANJEGA MINISTRA.

Beograd, 21. maja. (Izv.) Danes je poslan ukaz, s katerim se imenuje ministrom vojne general Hadžić, namestnikom ministra notranjih del pa minister prosvete Svetozar Pribičević. G. Drašković gre za nekaj časa na dopust.

Beograd, 21. maja. (Izv.) Danes dopoldne je imel ministrski predsednik Pašić sestanek s predsednikom demokratske stranke Ljubo Davidovićem ter ministrom Pribičevićem. Predlagal je, naj

minister Pribičević zastopa začasno ministra za notranje stvari g. Draškovića in obdrži portfelj prosvete. G. Drašković je odpotoval na dvomesečni dopust. — Nato je imel konferenco s Pribičevićem radi novega vojnega ministra. Pašić je imel dva kandidata za to ministrstvo. Dosegel se je sporazum, da postane vojni minister general Hadžić. Nato je ministrski predsednik posetil regenta Aleksandra in ga obvestil o tem sporazumu.

Železničarski štrajk v Primorju končan

VLAKI VOZILJO ZOPET REDNO.

Ljubljana, 21. maja. Obratno ravnateljstvo Južne železnice objavlja: Z današnjim dnem je končana železničarska stavka v Julijski Benečiji. Od jutri naprej vozijo vsi brzovlaki in osebni vlaki kakor pred ukinjenjem. Sprejemanje tovorov je še na-

dalje ukinjeno zaradi velikega zastanka za Italijo. Izvzeto je brzovozno in ekspresno blago ter živila. Trst, 21. maja. Stavkujoči železničarji v Julijski Benečiji so se sinoči o polnoči povrnili k delu.

Avstrija protestira proti naši zahtevi po dravski meji

Dunaj, 21. maja. (Izv.) Kakor je bilo pričakovati, avstrijska javnost ogorčeno protestira proti jugoslovanski zahtevi, naj se določi Drava kot meja na Koroškem. Časopisje povdarja v očividno inspiriranih člankih, da je Koroško vprašanje za Avstrijo že rešeno, ker določa to senžermenska mirovna pogodba sama. Vlada razglša po svojih organih, da ne priznava nobene paralele med Koroško in Šlezijo in da zato ni misliti na kakašna nova pogajanja glede nekdanjega glasovalnega ozemlja.

Zapisega ljublj. deželnega predsednika

Beograd, 21. maja. (Izv.) Predsednik ljubljanske deželne vlade g. dr. Baltić je bil danes ob prisotnosti ministra notranjih zadev g. Draškovića zaprišečen od Nj. Visočanstva prestolonaslednika. Po zaprisegi je bil deželni predsednik sprejet pri regentu v daljši avdienci, da poroča o razmerah v Sloveniji. Dr. Baltić se je danes zvečer vrnil v Ljubljano.

Iz konstituante

Nadaljevanje razprave o II. oddelku.

Beograd, 21. maja. (Izv.) Na današnji seji konstituante je prvi govoril posl. Etbin Kristan (soc. demokrat), ki je kritiziral II. del ustave. Zahteval je odpravo redov, odpravo smrtnih kazni, ločitev cerkve od države in popolno enakopravnost ženske z moškim. — Zemljoradnik Vojta Lazić je izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti II. oddelku

grdili demokrate in gospod Trumbić, ki zna tako energično braniti vsako točko krške deklaracije, je menda pozabil, da je baš krška deklaracija prvi sankcionirala SHS!

Q. e. d. Pokazati smo hoteli, kako neiskrno igro je igrala opozicija z dragim imenom, ki tako lepo izraža naše narodno jedinstvo.

Gre za stvar in ne za ime. Ustava, ki bo sprejeta od večine ustavotvorne skupščine, bo zagotovila bodočnost Jugoslavije tudi pod imenom SHS, načrti klerikalcev, zajedničarjev, Radićevcev in podobnih elementov bi razkrojili državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, pa

ustave. — Komunist Kosta Novaković je naglašal, da v naši državi ni nobene enakosti in nobene svobode, kar ustvarja upornike. Ko je zahteval odpravo smrtnih kazni, je bil prekinjen z medklci: »Kako pa je v Rusiji?« Novaković je končno izjavil, da je bil najsvetlejši trenutek radikalne stranke takrat, ko je šel Pašić na Bolgarsko in prosil za pomoč proti kralju Milanu.

Seja je bila zaključena ob 13. uri. Prihodnja se bo vršila v ponedeljek dopoldne.

Iz ustavnega odbora

Beograd, 21. maja. (Izv.) Ustavni odbor je imel danes sejo, katero je otvoril Juraj Demetrović ob 5. popoldne. Odklonjena sta bila izpreminjevalna predloga socialdemokratskega kluba k čl. 22. in 23. Sprejet je bil amandement pri čl. 25. po predlogu jugoslovanskega kluba, ki se glasi: »Svoboda dogovorov v gospodarskih odnosih se priznava, v kolikor ne nasprotuje državnim interesom.« Odklonjeni so bili amandementi k čl. 29. in 30., sprejet pa predlog socialnih demokratov pri čl. 31., da se gospodarsko osigura zavarovanje za slučaj smrti. Pri čl. 32. je sprejet amandement: »Invalidi, vojne sirote, vojne vdove, siromaki, roditelji padlih ali v vojni umrlih uživajo posebno državno zaščito.« Tukaj je bil sprejet tudi predlog ministra za socialno politiko dr. Kukovca, da se doda na koncu dodatka: »znak priznanja.« Pri čl. 33. je sprejet predlog socialnih demokratov, da se z zakonom garantira pravica sindikalnega udruževanja delavcev. Pri čl. 36. je bil sprejet predlog Lazza Markovića, da se prepove oduševstvo vsake vrste. Od čl. 36. do 41. so bili vsi izpreminjevalni predlogi odbiti.

Seja je končala ob 7. zvečer. Prihodnja seja v ponedeljek ob 4. popoldne.

naj se trikrat zove Jugoslavija.

Službeni naziv v ostalem ne bo nikako oviral, da se v narodu pa tudi v mednarodnem občevarju vzdrži in še bolj utrdi ime Jugoslavija. Kadar govorimo o Angliji, ne razmišljamo mnogo, da se Anglija službeno imenuje »Združeno kraljestvo Velike Britanije in Irske«. Delajmo za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, za naše narodno ujedinjenje, za konsolidacijo naše države, pa bo ime Jugoslavija zahtevalo vse tradicije naše prošlosti ter se svetlo zabliskalo med imeni velikih kulturnih narodov.

Italijani prikrivajo izid gorških volitev

FAŠISTI HOČEJO OSLEPARITI SLOVENCE. — BODOČA TAKTIKA SLOVENSKE POSLANCEV.

Gorica, 21. maja. (Izv.) Ob uri, ko vam pošiljam to poročilo, še vedno ni razglašen uradni izid volitev na Gorškem. Igra volilne komisije v Gorici je zelo čudna in postaja tem sumljivejša, ker je italijansko časopisje že začelo objavljati dopise iz Gorice, ki govorijo o »nepravilnostih« in trde, da je bilo teh nepravilnosti toliko, da bo blok vložil pritožbo in zahteval razveljavljenje volitev. Očividno sta naša sijajna zmaga in katastrofalni poraz blokovcev vzrok tako »počasnemu« poslovanju osrednje volilne komisije, in niso neutemeljeni glasovi, ki pravijo, da bi se znanlo na Gorškem zgoditi kaj takega, kakor se je zgodilo pri italijanskih volitvah leta 1919. v Turinu, kjer je bila že proglašena popolna zmaga socialne demokracije, a je čez par dni popolnoma nepričakovano prišla na dan »zmaga« — vladinovec.

Osrednja volilna komisija v Gorici objavlja, da je še nemogoče razglasiti izid volitev, ker niso znani rezultati iz vseh okrajov gorškega volilnega okrožja. Jugoslovanskemu prebivalstvu to zavlačevanje prese-
da. Povsod se pojavlja nervoznost in

ogorčenje nad takim postopanjem italijanskih oblasti.

Trst, 21. maja. (Izv.) Današnji »Piccolo« prinaša vest svojega dopisnika iz Gorice, ki je imel priložnost govoriti z gorškim odvetnikom Medvedškom. Dr. Medvedšek je dal dopisniku »Piccola« zagotovilo, da jugoslovanski poslanci nimajo namena iti v rimsko zbornico z načelno opozicijskim programom, ter da nočejo ovirati italijanske vlade pri njenem obnovnem delu. Principijelno bo za jugoslovanske poslance veljalo pravilo sodelovanja z vsako vlado, v kolikor bo pokazala resno voljo, podpreti anektirane Jugoslovane na njihovem gospodarskem, moralnem in političnem polju. V kulturnem oziru bodo Slovenci poleg slovenskega jezika zahtevali občinske in deželne samouprave ter pomnožitev sredstev za izobrazbo, kakor tudi ustanovitve novih šol in zavetšč za otroke. Jugoslovanski zastopniki bodo vedno delali na to, da izvojujejo svojemu ljudstvu čimveč pravic, tako, da anektirani Jugoslovani ne bodo nikoli ovirani v razvoju.

Anglija popušča v šlezij-skem vprašanju

FRANCOSKI PRITISK NA LLOYD GEORGEA. — ITALIA POSREDOVANJE. — NEUTRALNO STALIŠČE AMERIKE. — SKRAJNO RESEN POLOŽAJ V GLASOVALNEM OKOLJU.

London, 21. maja. Lord Curzon je poslal danes popoldne francoskemu poslaniku dolgo spomenico o Gorenji Šleziji. V njej izraža angleška vlada svoje nazore. Priznava, da je izza dne 13. maja prešla obvestila, ki morejo izpro-
meniti stališče britanske vlade. Obzira-
luje pa, da se francoske čete ne kažejo energične.

Nauen, 21. maja. Italijanski zunanji minister grof Sforza je poslal zavezniškim vladam noto, v kateri predlaga posredovanje Italije v gorenjšezilejskem vprašanju.

Pariz, 21. maja. »New York Herald« javlja iz Londona: Po poročilih iz zunanega urada, je sedanje stališče vlade Zedinjenih držav to, da se morajo v gorenjšezilejskem vprašanju ločiti lokalni spori, ki se tičejo določitve meje, od splošnega vprašanja tega spora. Spor o meji se ne tiče ameriških interesov, pač pa bi mogle posledice tega spora zainteresirati Ameriko, če bi se v ta konflikt pritegnilo še druge države. List izjavlja, da vlada Zedinjenih držav ne bi mogla ostati pasivna, ako bi rešitev gorenjšezilejskega vprašanja povzročila konflikt med Anglijo in Francijo, ali pa, če bi gospodarsko

uničila Nemčijo, ali na katerekoli drugi način ogrožala interese Amerike.

Varšava, 20. maja. V francoskem parlamentu je rojalist Bouthery odločno nastopil proti Lloyd Georgeu, ki je odklonil pravične poljske zahteve glede Gorenje Šlezije. Margaine je izjavil, da se mora Poljski pomagati s tem, da se ji dajo gospodarska sredstva, ki so potrebna za njen razvoj. Navzlic Lloyd Georgejevi izjavi je Gorenja Šlezija poljska. (Odobrovanje v poslanski klopeti.)

Varšava, 20. maja. »Tempe« nastopa proti Lloyd Georgeu. Tudi »Morning Post« se je izjavila proti njemu.

London, 21. maja. Reuterjev urad meni, da so dogodki v Gorenji Šleziji postali resni. Bati se je, da se bodo spriči vedno večjega pomanjkanja denarja in živih razžirih boljševiške ideje med vstati. Edini izhod iz tega položaja bi bil, iskati v poboljšanju prometa in razdelitve živil. Toda železničarji, ki so večinoma Nemci, se bržkone pod vplivom Berlina branijo sodelovati pri tem izboljševanju. Zato so si vstaki prisvojili 33 lokomotiv v Bytomu in Katowicah.

Nova stanovanjska naredba

Beograd, 21. maja. (Izv.) Danes je prestolonaslednik podpisal več jako važnih socialnih naredb, katere je predložil minister za socialno politiko dr. Kukovec, in sicer naredbo o delavskih zbornicah, novo naredbo o delavskem nadzorstvu in končno je regent podpisal tudi novo stanovanjsko naredbo za prečanske kraje, o kateri so je prošli teden vršila velika anketa. Obenem je regent podpisal tudi izseljeniško naredbo, ki regulira emigracijske razmere.

Monopol na sol

Beograd, 21. maja. (Izv.) V današnji seji monopolске uprave je bilo z večino glasov sklenjeno predlagati ministru finance, naj se razširi produkcijski in uvozni monopol soli na vso državo. Velika razprodaja soli pa se poveri privatnim podjetjem, a vršiti jo more subsidijarno tudi država. Cena soli je v celi državi enaka. O potrebnih prehodnih določbah bo ministrski svet šele sklepal.

UČITELJI ZAČASNO OPROŠČENI VOJASKE SLUŽBE.

Beograd, 21. maja. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da se učitelji oproste vojaške dolžnosti do konca leta 1922. vsled velike potrebe učiteljskih moči.

POGAJANJA MED VLADO IN KOMUNISTI.

Beograd, 21. maja. (Izv.) Kakor doznava naš dopisnik, se te dni vrše od strani vlade neprestano pogajanja s komunisti. Med tem se je zvedelo, da so poslanci komunistične stranke predložili vladi ultimatum, v katerem zahtevajo, da se v roku treh dni rešijo njihove zahteve, sicer bodo izvajali konsekvence, ki v glavnem obstoje v tem, da zapuste konstituanto. S komunisti naj bi obenem zapustili konstituanto tudi Jugoslovanski klub in eventualno tudi Narodni klub. Ako vlada pristane na komunistične zahteve, bi ostali komunisti v konstituanti, vendar bi vseeno glasovali proti ustavi, ker se ž njo načelno ne strinjajo. Treba je naglasiti, da je v komunističnem klubu nadvladala pomirljiva struja, kateri načeluje Kaclerović, ki se imenoma komunistov pogaja z vlado. Dr. S. Marković, ki je vodil opozicijo proti vladi, je odpotoval iz Beograda in kakor izgleda, še par mesecev ne misli vrniti.

Helsingfors, 21. maja. (Izv.) Ameriški finančnik Vanderlip se je iz Rusije povrnil semkaj. Izjavil je, da je prepričan, da se boljše izide ne morejo držati na krmilu več kot osem mesecev. — Po večerji semkaj dospelih vesteli so v Petrogradu in Moskvi izbruhnili nemiri.

Razočaranje

Rim, 19. maja.

Izid volitev uradno še ni razglašen. Znan pa je že v toliko, da se iz dose-
danjih poročil lahko sklepa, kako bo
izgledala nova zbornica.

Uspeh socialistične in ljudske stran-
ke je nacionalistične kroge, pa tudi
vlado nepričakovano osupnil. Raču-
nalo se je namreč splošno s tem, da
izgubiti imenovani stranki najmanj po-
lovico mandatov, ki sta jih imeli v
starem parlamentu. Račun se je izka-
zal za nepravilnega. Socialisti s komu-
nisti vred so nazadovali za približno
desetino poslancev, ljudska stranka pa
je vrsto svojih zastopnikov celo po-
množila. Če prištejemo k socialistič-
nim in klerikalnim poslancem, ki se v
bistvu smatrajo za opozicijonalec v no-
vi zbornici, še številce izvoljenih Ju-
goslovancev in Nemcev, vidimo, da se
položaj ni mnogo izpremenil v prid
tistim, ki so si od volitev obetali po-
raz »protidržavnih« elementov.

Največji udarec je pri volitvah do-
živela Giolitijeva vlada. Člani kabi-
neta, ki so kandidirali, so sicer pro-
drli vsi z malenkostno izjemo enega
državnega podtajnika. Kljub temu pa
smatrajo, da je Giolitijevo stališče
omajano. Proti moči se ustvarja moč-
na opozicija, katere bo, mimogrede
omenjeno, obstojala ne le socialistov,
klerikalcev, Jugoslovancev in Nemcev,
temveč tudi iz — fašistovskih poslanc-
ev. To nagrado hočejo fašisti naklo-
niti Giolitiju vsled tega, ker jim je
vedno dajal potuho, od katere pa so
imeli pri volitvah malo uspeha.

Zanimivo je vedeti, kako so politični
krogi v Rimu presojali izid volitev, čim
so bili priložni prvi uspehi glosa-
vanja. Računali so, da bo izvoljenih
272 liberalcev in fašistov, 107 kleri-
kalcev, 123 socialistov, 14 komuni-
stov, 8 republikancev ter 11 Ju-
goslovancev in Nemcev. Vas v
domovini bo gotovo zanimala posled-
nja številka, posebno če povem, da se
je računalo z izvolitvijo samo štirih
nemških poslancev v Boicanu in torej
7 poslancev Jugoslovanske narodne
stranke v Trstu, Istri in na Goriškem.
Jasno je torej, da so bili celo
najbolj slavofobski politi-
tiki v Rimu prepričani, da
morajo Jugoslovanci v ane-
ktiranem ozemlju dobiti
najmanj 1 poslanca v Trstu,
2 v Istri, 4 pa na Goriškem.
Celo po teh računih smo oropani za 2
zastopnika, katerih jugoslovanski za-
suznjeni narod ni mogel izvoliti vsled
mislja, ki so ga nad njim v Trstu in
Istri izvrševale fašistovske
tolpe.

S tem je politika rimske vlade že v
naprej priznala, da se je nad našim na-
rodom v Trstu in Istri izvršila neza-
aljšna krivica. Naši nasprotniki bodo
sicer vpili, da so bili sami prikrajšani,
ter da bi Jugoslovanci ne smeli dobiti
nič onih pet poslancev, ki jih imajo.
Toda to nič ne izpremeni na stvari.
Rimska številka 11 manj 4 svedoči z
matematično natančnostjo, da so bili
Jugoslovanci v anektiranih pokrajinah

prikrajšani za 2 mandata, ki bi jih mo-
rali na vsak način dobiti celo po Itali-
janskem volilnem zakonu.

Dan otvoritve novoizvoljene zbornice
še ni znan. Določil se bo šele potem,
ko bo vlada imela vsaj zasilo večino
na svoji strani. Vsekakor njen položaj
ne bo lahek. Krpati bo morala večino
z raznimi koncesijami — te pa niso
nikoli porok, da se situacija trajno
vzdrži. To tudi priča, kako velik poraz
je kljub posameznim fašistovskim uspe-
hom, doživel pri teh volitvah italijan-
ski nacionalistični blok.

Trst, 20. maja. (Izv.) Natančen izid
volitev na Goriškem še vedno ni znan.
Oblasti ga nalašč ne objavijo, da pri-
krije strahovit poraz, ki so ga Italijani
doživeli v goriškem, postojanskem, tol-
minskem, idrijskem, gradiškem, trziškem
in sežanskem okraju.

V Gorici je bilo oddanih za Jugoslo-
vane 674, za komuniste 640, za socia-
liste 116, za nacionalistični blok 1383,
za klerikalce 283, za republikance pa
574 glasov. Goriški okraj se je za nas
odrezal naravnost sijajno. Nič manj ni
mogoče pohvaliti postojanskega, tolmin-
skega, idrijskega in sežanskega okraja.
Senožeče so oddale za Jugoslovane 342
glasov, za komuniste 11, Vipava za Ju-
goslovane 224, za komuniste 67, za socia-
liste 7. Ogromno večino je pridobil
Jugoslovanom tolminski okraj. V Kru-
du in Kobaridu so dobili Jugoslovanci 577
glasov, komunisti 9, blok pa tudi 9 gla-
sov (to so glasovi priseljenih laških kra-
marjev). Grahovo ob Soči je dalo Ju-
goslovanom 347 glasov, komunistom pa
25, Sv. Lucija Jugoslovanom 571, komu-
nistom 8, bloku pa 2; Tolmin Jugoslo-
vanom 515, komunistom 27, bloku 27
(priseljenec), klerikalcem 3, republikan-
cem 3.

V Idriji je glasovalo za Jugoslovane
741 volilcev, za komuniste 62, za socia-
liste 2, za blok 4; v Spodnji Idriji za
Jugoslovane 386, za komuniste 4, za socia-
liste 2, za blok 2.

V gradiškem in trziškem okraju so
glasovali za Jugoslovane zelo ugodno
slednji kraji: Biljana (202), Kozbana
(168), Medana (129) in Devin (232). V
Trzinu so prodrli komunisti (240) in so-
cialisti (404) glasov. Tudi v ostalih kra-
jih sta dobili komunistična in socialis-
tična stranka ogromno večino (v Gra-
diški komunisti 314, socialisti 79), do-
čim je nacionalni blok ostal daleč za
njimi.

Krasno se je izkazal tudi sežanski
okraj. Sežana sama je sicer pokazala, da
je v njej precej komunističnega duha.
Dala je Jugoslovanom 182, komunistom
pa 121 glasov. Tu je 14 uradnikov gla-
sovalo za blok. Vsi ostali kraji so se
malone enoglasno izrekli za jugoslovansko
narodno stranko.

Dasi še vedno manjka izid 42 sloven-
skih sekcij, in iz najboljših goriških ob-
čin, je gotovo, da smo Jugoslovanci na
Goriškem sijajno zmagali. Dobili smo 4
kandidate. Peti mandat pride komunistu
Tuntarju, ki je tudi slovenskega poko-
ljenja.

Naroden škandal

(Dopis iz učiteljskih krogov.)

Ko je bila pred leti razpisana nad-
učiteljska služba na šulferajnski šoli
na Bregu pri Ptuj, oglasilo se je 30
raznih kompetentov, in to najzagrize-
nejših nemških nacionalcev iz cele
Štajerske. Vodstvo šulferajnske je imelo
težko izbiro, da iz tridesetorice kom-
petentov izbere najzanesljivejšega in
najposposnejšega širitelja vsenemške
ideje. Našli so tega moža v osebi nad-
učitelja Wankmüllerja, kateremu so
oddali nadučiteljsko službo. Mož se je

izkazal vrednega delovnega milosti,
razvil je vse zmožnosti svoje vsenem-
ške agitacije, sam je dajal vzgled v
svoji rodini, kjer ni bilo čuti sloven-
ske besede.

Toda danes je zavel drugi veter, vse-
nemških propagatorjev ne rabimo več,
ali Wankmüller si je znal pomagati, iz
nemškega nacionalca je postal preko
noči slovenski klerikalec, ker je vedel,
da najde v mednarodnem klerikalizmu
varno zavetje. Mož se ni varal, kleri-
kalni režim Verstovškovega višjega
šolskega sveta ga je držal na površju.
Izgnila sta Verstovšek in Vadjnal,

sledku pozabljenosti spoznala, da je
bila pod mojim varstvom, spoznala,
da vem vse tragične okoliščine pri
smrti njenega brata in da sem se
pravkar povrnil s tisoč in tisoč milij
dolgega potovanja, ki sem se nanj
podal z namenom, da izvem usode-
polne okoliščine. Čeprav si vsega te-
ga morda ne bi mogla tolmačiti, bi
zdaj že morala poznati resnico. S
tem da je obdržala poročni prstan na
prstu, je pokazala, da se ni branila
proti dejstvu, da je bila na eni ali
drugi način poročena. A kdo bi ra-
zen mene mogel biti njen soprog?

Resnica, iz tega kar mi je ves
položaj kazal, sem sklepal, da je pri-
šla do pravega sklepa, in je ura bila
blizu, ko izvem, ali jej poznanje pri-
nese veselje ali žalost.

Drugi dan sem ji hotel razodeti
vse. Povedati sem ji hotel, kako čud-
no se je zvezalo najino življenje. Pro-
siti sem jo hotel ljubezni strastnejše
kakor jo je kdaj prosil kak človek.
Dokazati sem ji hotel, kako po ne-
določenem sem padel v Cenerijeve na-
črte — kako prost vsake krivde sem
bil pri tem, da sem se poročil z njo,
ko je bilo njeno duševno stanje tako,
da ni mogla odreči privoljenja vanjo.
Vse to naj bi izvedela in potem bi iz
njenih ust izvedel svojo usodo.

ostal pa je njen proteže Wankmüller.
Ptujski okrajni šolski svet pa je po-
znal moža in ga stavljal pred alternati-
vo, da se odpove svoji službi in kom-
pirata drugam, ali bo pa vpokojen. Ta
zahteva je bila za moža Wankmüllerje-
ve preteklosti preveč mila, ker bilo je
potrebno in dolžno, da se ga narav-
nost odpušči iz državne službe, ker
šulferajnskih protežejev ne rabimo, da
bi vzgajali našo mladino!

Proti zahtevi ptujkega okrajnega
šolskega sveta se je v mariborsko »Stra-
žo«, ki se z vsem svojim temperam-
tom zavzema za tega »zaslužnega moža
in poštenjaka!« »Straža« sicer ne
navaja »zaslug« tega šulferajnskega
učitelja, ali ako se ve, da ta mož pusti
študirati svojega sina še danes v nem-
škem lemenatu v Gradcu, potem vemo,
kje je našla »Straža« te velike »za-
sluge«.

Ako je nekdanji višji šolski svet za-
grešil naroden greh, da je pustil tega
šulferajnskega v tako izločenem mestu,
kot je Ptuj, tedaj je dolžnost novega
višjega šolskega sveta, ki je v svoji
prvi seji dokazal svojo narodno odloč-
nost, da reši to zadevo s kratko po-
tezo.

Zadeva Wankmüller je zopet nova
karakteristična ilustracija nacionalne
in državne morale klerikalne stranke.

Kongres jugosl. inženjerjev in arhitektov

Ljubljana, 21. maja.

Glavna skupščina.

Danes ob 9. uri dopoldne je pričel
veliki dvorani Narodnega doma
II. glavna skupščina »Udruženja ju-
goslovanskih inženjerjev in arhitek-
tov«. V imenu predsedstva Udruže-
nja je v odsotnosti predsednika ing.
Glavinica, ki je vsled bolezni zad-
žan, zborovanje otvoril podpredsed-
nik ing. Vojko Koprivnik. Uvodoma
je konstatiral, da je skupščina sklep-
na, ker se je odzvalo od 125 prijav-
ljenih delegatov 86. Pozdravil je g.
poverjenika Adolfa Ribnikarja kot
zastopnika deželne vlade in g. mag.
ravnatelja dr. M. Zarnika kot zastop-
nika mestne občine. V izbranih besed-
dah je dalje omenjal, da se kongres
vrši na zemlji, ki je kljubovala z
vztrajnostjo navalom germanskega
in italijanskega imperijalizma. Ta
stoletna borba za ohranitev narod-
nosti ni bila krvava, bila je tiha, a
vkljub temu polna težkih tragedij.
Velike sile s severa in juga so pre-
le, da izbrisejo mali narod iz krve-
ne in plemenskega sorodstva. S svo-
jo organizacijo, s svojim smotrenim
delom in štedljivostjo pa je znal ta
mali narod ohraniti sebe in si ustvari-
ti kulturo. Omenjal je krajevne le-
pote, katere bodo imeli zborovalci
priliko občudovati in ki so plod dol-
gotrajnega, vztrajnega dela.

Inspektor ing. Jovanović je nato
naznanil, da je regent odlikoval več
članov Udruženja, ki so si steli po-
sebnost zasluge za ujedinenje te za
ves narodni razvoj tako važne inžen-
jerske in arhitektske stanovske or-
ganizacije. Skupščina je sprejela na-
znanilo s splošnim in živahnim odo-
bravanjem. Odlikovani so med dru-
gi predsednik osrednjega odbora
ing. Kosta Glavinic z redom belega
orla 5. razreda ter člana ljubljanske
sekcije gg. Vinko Stigar in Ignacij
Sega z redom Sv. Save V. razreda.

Občni zbor je prešel nato na dnevi-
ni red. Odobril je tajniško poročilo
ing. Genica, blagajniško ing. Božica,
kakor tudi poročilo o strokovnem
glasilu »Tehnički list« ter o zajed-
niški tehniški terminologiji, ki izhaja
kot priloga tega lista. Zatem se je
skupščina razdelila v štiri odseke, in
sicer v železniškega in resolucijskega

ter dva odseka za interne društvene
zadeve. Ta dva bosta delala šele ju-
tri, dočim sta prva začela s posve-
tovanji že danes dopoldne.

Ob 1. uri popoldne je bil v veliki
dvorani Uniona, ki je bila okusno de-
korirana, skupni obed za vse dele-
gate in goste. Pri obedu, pri kate-
rem je sodelovala godba Dravske di-
vizije, so nazdravili načelniki vseh
sekcij, zastopnik ruskih inženjerjev
in ustanovitelj udruženja jugoslo-
vanskih inženjerjev in arhitektov g.
Andonović, profesor beogradske teh-
nike.

RAZPRAVA ŽELEZNIŠKEGA ODSEKA.

Pod predsedstvom ing. Manojlovi-
ća je odsek obširno razpravljal o
aktuelnem železniškem problemu.
Debata je bila zelo živahna in zani-
miva. Sekcija Beograd je predložila
izčrpen elaborat in načrte glede
gradnje neobhodno potrebnih prog,
ki bi vezale vse važne trgovske cen-
tre z Jadranskim morjem. Zlasti
vprašanje direktnih zvez z morjem je
aktuelno. Povdarjale so se vse v po-
stev prihajajoče zveze. Sekcija Beo-
grad predlaga, da se v prvih desetih
letih izgradi najnujnejše nove pro-
ge, oziroma rekonstruirajo stare
glavne proge. Med načrti omenjamo:
a) projekt proge Kočevje-Brod-Mo-
ravice, b) Kraljevica-Bakar, c) Lju-
tomer - Ormož - Prekmurje itd. V
splošnem je odsek postavil za bodo-
čo železniškoteknično politiko na-
slednje principe: a) vsi naši važni
trgovski centri naj se zvežejo po
najkrajših progah z morjem in b) re-
konstrukcija glavne državne proge
Ljubljana - Zagreb - Beograd - Dniev-
lja.

RESOLUCIJSKI ODSEK.

Resolucijski odsek je zboroval v prvi
državni gimnaziji. Obravnaval je
razne predloge sekcij. Med mnogimi
omenjamo a) resolucijo za izboljša-
nje gnotnega stanja inženjerjev kot
javnih nameščencev, b) zahteve in-
ženjerjev kot političnih preganjan-
cev pod tujim režimom. Dalje je od-
sek razpravljal o sopmenici, ki se
predloži ministrskemu svetu glede
zaščite akademskega naslova inžen-
jerjev. Udruženje zahteva, da se
ščiti akademski naslov z zakonom.
Odsek je nadalje obravnaval še raz-
na druga stanovska vprašanja.

Popoldne so si udeleženci skupšči-
ne v dveh skupinah ogledali papirni-
ce v večerih ter Združene opekarne
na Viču. Zvečer se je vršil v Unionu
koncert Glasbene Matice, ki so se
ga udeležili skoraj vsi udeleženci
skupščine ter toliko število drugega
občinstva, da je bila dvorana nabito
polna. Gostje iz južnih pokrajin so
bili očarani nad lepoto slovenske pe-
smi in niso mogli prehladiti naše
Matice.

Jutri se nadaljujejo posvetovanja
skupščine, v ponedeljek pa si bodo
udeleženci kongresa ogledali glavne
industrijske naprave v Sloveniji, zla-
sti one v dravski dolini.

Po svefu

Znana imena v novem rimskem
parlamentu. Poleg celokupnega Giolit-
ijevega ministrstva so bili pri državno-
zbornih volitvah v Italiji izvoljeni tudi
bivši ministrski predsedniki Orlando,
Salandra in Nitti. Dalje so izvoljeni:
bivši predsednik zbornice De Nicola,
socialistična voditeljica Turatti in Tre-
ves, generalni tajnik splošne delavske
zveze za Italijo D'Arragona ter vodja
ljudske stranke Meda.

Poljska ministrska kriza še vedno
ni rešena. Pred par dnevi je imel
parlamentarni klub poljske ljudske
stranke posebno posvetovanje o Go-

stojni Sleziji, na katerem je zahteva
da vlada takoj odstopi. Ministrski
predsednik Vitoš in naučni minister
poljske vlade, ki sta se tega posveto-
vanja udeležila, sta sklenila takoj po-
dati demisijsko in izvrševati dosedanje
funkcije še nekaj časa le radi težkega
položaja v vprašanju Gorenje Slezije.

Mednarodna kontrola bolgarskih
financ. Internacionalna reparacijska
komisija je zopet začela s poslovanjem,
ter se havi sedaj s finančnimi razme-
rami v Bolgariji. Komisija je postavila
vse bolgarsko gospodarstvo kakor tudi
financ pod nadzorstvo ter si pridržuje
glede gospodarskih in finančnih vpra-
šanj najpopolnejšo svobodo.

Ameriški poslanik v Berlinu.
Ameriška vlada bo bržkone imenovala
za svojega poslanika v Berlinu člana
kongresa Alansona Houghtona. Ho-
ughton je znana kapaciteta v gospo-
darskih vprašanjih ter se je svoj čas
izobraževal tudi v Berlinu.

Politične beležke

Rekonstrukcija kabineta. Iz Be-
grada poroča zagrebški »Jutarnji list«:
Med radikalno in demokratsko stranko
je dosegel sporazum glede rekon-
strukcije kabineta. Radikalni klub je
sprejel zahtevo demokratov, da pre-
vzame portfelj ministrstva notranjih
zadev sedanji prosvetni minister Pribi-
čević. Prosvetni portfelj prevzame Lju-
ba Davidović. Dosedanji minister
za notranje zadeve Drašković odpot-
je danes zvečer skupaj z regentom
Aleksandrom na Francosko.

JDS in Jugoslavija. O vprašanju
SHS in Jugoslavije piše beogradska
»Demokratija«: JDS je stranka realnih
političnih ciljev in je zato pristala na
naziv SHS v prepričanju, da ta naziv
v današnjih razmerah najbolj odgovar-
ja razpoloženju v naši državi in ne žali
tolikokrat poudarjanega sentimenta
Slovencev in Hrvatov. Naziv SHS so
sprejeli v demokratski stranki tudi
Slovenci in Hrvati, in to ravno oni
Slovenci in Hrvati, ki so bili v avstro-
ogrski monarhiji prvoborniki in muče-
niki za idejo Jugoslovanstva. Odločitav
za naziv SHS, je bila za te Slovence
in Hrvate težka in velika žrtev, ali
žrtvovali so se, ker so vedeli, da dana-
šnje razmere zahtevajo tako žrtev.
Sprejeli so ta naziv z željo, da se raz-
mere v naši državi kar najprej vstale;
da dobimo ustavo, ki bo najboljše te-
melj nadaljnjemu procesu našega po-
polnega ujedinenja. To je, kar potre-
bujemo, vse drugo pride samo po sebi.
Kakor hitro bodo urejene notranje
razmere v naši državi, ko bo dobilo
naše narodno in državno edinstvo za-
konito obliko, tedaj bo naš državni na-
ziv dobil samo po sebi ono obliko, ki
si želimo vsi, ki so mu pa nasproti
ravno oni, ki iz demagoških ozirov dan-
es obsojajo naziv SHS.

Poslanec Šček in Vatikan. Iz za-
nesljivega cerkvenega vira smo izve-
dali, da je bila točna vest o papeškem
non expedit proti kandidaturi poslanca
Virg. Ščeka v goriškem okrožju. Na
vemo, ali je bil posl. Šček o prepovedi
pravočasno t. j. pred volitvami službe-
no obveščen. Vsekakor je sedaj izvo-
ljen in kakor kažejo precedenčni slu-
čaji, laški parlament ne bo dopustil, da
bi se papež vmešaval v vprašanje kan-
didatur.

Rahel opomin dajo mariborska
»Straža« ljubljanski »Jugoslaviji«, ker
se je zmotila in imenovala enkrat SLS
klerikalno stranko. »Straža« priporoča
»Jugoslaviji«, da naj bo pametna in
naj vedno klerikalce imenuje tako, ka-
kor se imenujejo sami! Verujemo, da
bo »Jugoslavija« vzela ta rahel opomin
na znanje in odsej z največjo spoštli-
vostjo pisala SLS, ker tako hoče
»Straža«.

Nov intendant narodnega gledališča
v Zagrebu. Hrvatska pokrajinska vlada
je imenovala, kakor smo že poročali, za
intendanta narodnega gledališča znane-
ga hrvatskega književnika Julija Bene-
šića. Novi intendant je literarno izobra-
žen človek zapadne kulture, posebno pa
točen poznavalec slovenske književno-
sti, tako da vsa hrvatska javnost po-
zdravlja njegovo imenovanje kot poro-
čilo, da bo vodil gledališče tako, kot
zahteva to zavod tolikoga kulturnega
pomena kot je zagrebško narodno glo-
dališče.

Hugh Conway: 61

Iz feme v luč

Roman.

»Saj vendar ne boste storili tega,
če vas tako lepo prosim, da bi ne,
stara moja prijateljica. Vem, da me
imate preveč radi, da bi storili kak-
šno reč zoper mojo voljo«.

Taki prošnji pa Priscila ni bila
kos, vendar me je nujno prosila, da
čim najprej razodenem, kako je prav-
zaprav vse.

»A ne bodite preveč prepričani,
gospod Guibert«, je končala, »glede
tega, kaj se spominja in kaj ne. Vča-
sah mislim, da ve mnogo več kakor
domnevate«.

Nato je odšla, jaz pa sem se po-
dal na sprehod, da bi razmišljal, kak-
šen pomen bi mogel dati Pavlininim
poslovnim besedam.

»Kaj bo najboljšje za mene — in
za vas?« — Pozabiti ali poklicati v
spomin? Koliko je pozabila — kol-
iko se je spomnila? Ali ji tisti prsta-
ni na roki niso dokazali, da je bila
žena? Ali je mogla sumiti, čigava že-
na je bila? In tudi ako se ni malo ni
spominjala na okoliščine njene nagle
poroke, nič o najinem slednem skup-
nem življenju, je vendar po tem pre-

sledku pozabljenosti spoznala, da je
bila pod mojim varstvom, spoznala,
da vem vse tragične okoliščine pri
smrti njenega brata in da sem se
pravkar povrnil s tisoč in tisoč milij
dolgega potovanja, ki sem se nanj
podal z namenom, da izvem usode-
polne okoliščine. Čeprav si vsega te-
ga morda ne bi mogla tolmačiti, bi
zdaj že morala poznati resnico. S
tem da je obdržala poročni prstan na
prstu, je pokazala, da se ni branila
proti dejstvu, da je bila na eni ali
drugi način poročena. A kdo bi ra-
zen mene mogel biti njen soprog?

Resnica, iz tega kar mi je ves
položaj kazal, sem sklepal, da je pri-
šla do pravega sklepa, in je ura bila
blizu, ko izvem, ali jej poznanje pri-
nese veselje ali žalost.

Drugi dan sem ji hotel razodeti
vse. Povedati sem ji hotel, kako čud-
no se je zvezalo najino življenje. Pro-
siti sem jo hotel ljubezni strastnejše
kakor jo je kdaj prosil kak človek.
Dokazati sem ji hotel, kako po ne-
določenem sem padel v Cenerijeve na-
črte — kako prost vsake krivde sem
bil pri tem, da sem se poročil z njo,
ko je bilo njeno duševno stanje tako,
da ni mogla odreči privoljenja vanjo.
Vse to naj bi izvedela in potem bi iz
njenih ust izvedel svojo usodo.

Jaz nisem hotel rabiti nobene sile
na podlagi moje zakonite pravice do
žene. Naj bi bila prosta, kolikor je
bilo v moji moči. Do mene naj je ne
veže nič drugega kakor ljubezen. A
ne bi imela nobene, sem si hotel od-
trgati od nje ter na njeno željo do-
znati, ako ne bi bilo mogoče narediti
korakov, da bi se zakon razveljavil —
ampak najsi bi izvolila, da mi ostane
žena po imenu, da mi postane žena
v resnici, ali da razveže vse vezi, nje-
no bodoče življenje naj bi bila moja
skrb, z njeno vednostjo ali brez nje.
Drugi dan ob tem času bi izvedel
svojo usodo.

Ko sem vse to ugotovil, sem se po-
dal k počitku; a ni mi bilo mogoče
zaspati. Venomer so mi prihajale na
spomin njene poslednje besede in pri-
šel sem pretehtavati nade in bojazni,
stanje, ki je vedno zgolj samotrpni-
čanje. Če je Pavlina resnično uganila,
kakto to, da me ni vprašala za njo?
Kako je mogla prebiti uro za uro z
menoj, ko je vedela, da je moja žena,
ne da bi vedela, kako je postala? Ali
bi se dale njene besede tako tolmačiti,
da jo je bilo strah pred tem, kar je
imela izvesti? Ali si je želela prostos-
to in neprestanega pozabljenja? In
tako dalje, da sem bil ves nesrečen.

(Dalje prihodnjič.)

Prosveta

NARODNO GLEDALIŠČE.

Drama:

Torek, 24. maja: Zaprto.
Sreda, 25. Hauptman: »Elga«. V prid
Udruženja gledal. igralcev. Izven.
Četrtek, 26. Nušić: »Navaden človek«.
Izven.
Petek, 27. Hauptman: »Elga«. Red A.
Sobota, 28. Hauptman: »Elga«. Red B.
Nedelja, 29. Scribe: »Kozarec vode«. V
prid Udruženja gledal. igralcev. Izven.
Ponedeljek, 30. Scribe: »Kozarec vode«.
Reg E.

Opera:

Torek, 24. maja, Bizet: »Carmen«. Red C.
Sreda, 25. zaprto.
Četrtek, 26. Bizet: »Carmen«. Red E.
Petek, 27. zaprto.
Sobota, 28. Weingartner: »Vaška sola«.
Pieretin pajčolan«. Red C.
Nedelja, 29. Parma: »Zlatorog«. Po zni-
žanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 30. zaprto.

p. »Elga«. Sinoči je uprizorilo ljubljansko
dramsko gledališče Hauptmannovo
»Elgo«. Predstava je radi neugodnega
vremena in istočasnega Matičnega kon-
certa bila dovolj puho obiskana, čemur
je pač pripisovati tudi neanimiranost, ki
smo jo opazili med igralci na odru.
p. Koncert »Lisinski« v Ljubljani
se vrši v torek zvečer. Na koncertnih

vseporidi pevskega društva »Lisinski«
se nahajajo izmed slovenskih skladate-
ljev največkrat zbori našega Lajovica.
Z Lajovčevim pesmijo je nastopil »Lisinski«
večkrat v Zagrebu, na Dunaju ter
v raznih čeških in poljskih mestih. Vsa
kritika, tako hrvatska kakor nemška,
češka in poljska hvali Lajovčeva dela
in jih prišteva k prvovrstnim koncert-
nim komadom. Jeeni lanskega leta se
je podal »Lisinski« na pot v Nemško
Avstrijo, Čehoslovaško in Poljsko, ho-
tel pokazati sosedom najnovejšo ju-
goslovansko glasbeno umetnost. Za to pri-
liko se je sestavil prvovrsten reprezenta-
tiven program najboljših skladateljev
našega troimenega naroda. Zastopani so
bili Srbi, Hrvati in Slovenci z najnovej-
šimi skladbami in »Lisinski« je tako na
najlepši način pokazal, kako skrbno in
emotivno goji na umetniškem polju na-
rodno edinstvo.

p. Nov intendant narodnega gledališča
v Zagrebu. Hrvatska pokrajinska vlada
je imenovala, kakor smo že poročali, za
intendanta narodnega gledališča znane-
ga hrvatskega književnika Julija Bene-
šića. Novi intendant je literarno izobra-
žen človek zapadne kulture, posebno pa
točen poznavalec slovenske književno-
sti, tako da vsa hrvatska javnost po-
zdravlja njegovo imenovanje kot poro-
čilo, da bo vodil gledališče tako, kot
zahteva to zavod tolikoga kulturnega
pomena kot je zagrebško narodno glo-
dališče.

* **Regent na potu skozi Ljubljano.** Kakor doznavamo, se regent Aleksander jutri popoldne s Simptom orientekspresom vozi skozi Ljubljano proti Parizu. Regent potuje inkognito.

* **Imenovanje v finančni službi.** Z odlokom ministrstva za finance je Alojzij Cirman, referent pri ljubljanski podružnici centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom, imenovan za vsečaka za knjigovodstvo v 7. činovnem razredu v začasnem svojstvu za leto dni pri ljubljanski delegaciji finančnega ministrstva.

* **Razpisana učiteljska mesta.** Razpisana so naslednja stalna učiteljska mesta: Za nadučitelja v Celju, v Zidanem mostu in v Svetini; za učitelja: v Gotovljah, Ljubelju, Frankolovem, St. Lovrencu, v Šmartnem v Rožni dolini, v St. Pavlu pri Preboldu, v Celju (pet službenih mest), v Laškem, pri sv. Katarini in v Braslovčah (dve službeni mesti); za nadučitelja: v Celju; za učitelja: v Celju (pet službenih mest), v Novi cerkvi in v Zgornji Ponikvi ter končno v Vranskem za učitelja ženskih ročnih del. Prošenje je po službeni poti vložiti do 15. junija.

* **Malo več previdnosti.** Pod naslovom «Malo več previdnosti in obzirnosti» se je razkoračil včerajšnji «Slovenec» nad okrožno ljubljansko pukovnijsko komando, ki opozarja županstva, da naj ponovno zahtevajo od župnih uradov, da nemudoma, najdalje pa v toku dveh dni vpošljejo sestavo rekrutnih seznamov potrebne matične izpiske. «Slovenec» se hudi, češ ali so župniki sluga, da se od njih nekaj zahteva in protestira proti naziranjem, da bi bili župni uradi podrejeni vojaški ali politični oblasti. Končno daje «Slovenec» župnikom po tuho in jim prikrito namiguje, da se ni treba ukloniti, češ kdo bo za par kronic opravljal tako delo! — Kolikor vemo, je vzrok energične okrožniške pukovnijske komande, ker mnoge občine vsled pasivne rezistence župnikov ne morejo sestaviti rekrutnih seznamov. Župniki so bili seveda že davno pozvani, da vpošljejo izpiske iz matice, toda mnogi te svoje dolžnosti, akoravno so imeli časa dovolj, niso izvršili. Rok za sestavo rekrutnih seznamov je moral biti radi te pasivne rezistence župnih uradov podaljšan. Sedaj je sledila ponovna urgencia, da se zamudni župniki vendar odzovejo svoji dolžnosti. Župniki so kot voditelji matice seveda državni in ne cerkveni funkcionarji. Njihova pasivna rezistenca pri izpolnjevanju matičarske službe postavlja pa na dnevni red vprašanje, da se izroči vodstvo matrik, kakor je to v drugih modernih državah, civilnim oblastim, občinam ali učiteljem. Izgleda, da ima Slovenčeva zlobna notica namen pokazati, da se hočejo župniki odkrižati matičnega posla (v istem hipu, ko se duhovniki pehajo, da bi dobili plače državnih uradnikov). Nam je to popolnoma prav. Pokrenili bomo to zadevno akcijo in upamo, da nas bodo pri tem podpirali tudi politiki od SLS.

* **Shod stanovanjskih najemnikov.** V ljubljanskem mestnem domu je bil nocoj pozno v noč javni shod stanovanjskih najemnikov, katerega se je vsled deževne plobe udeležilo zelo veliko interesentov. Govorniki so bili v svojih izjavah zelo mirni in stvarni, protestirali so le proti merodajnim faktorjem glede nameravane objave nove stanovanjske navedbe, po kateri se naj zopet znatno zvišajo najemnine. Sprejeta je bila obširna resolucija, v kateri zahtevajo zborovalci tudi pri nas uvedbo sličnega zakona, kakor ga je sprejela češkoslovaška republika.

* **Pevsko društvo «Lisinski» iz Zagreba v Ljubljani.** Pevsko društvo «Lisinski», ki koncertuje sedaj na Dunaju, pride v Ljubljano v torek dne 24. maja ob 15. uri 11 minut, v brizvolakom. V Zvezi slovenskih pevskih zborov stojiča društva sprejemajo bratsko društvo na glavnem kolodvoru in je zbirališče ob 15. uri z zastavami pred glavnim kolodvorom. Vabimo k polnočestitvi udeležbi naše narodno ženstvo in prosimo, kolikor more, v narodnih nošah. Po sprejemu krenejo društva z vojaško godbo na čelu po Dunajski cesti, Prešernovi ulici do Prešernovega spomenika, kjer je razhod.

* **Pravoslavna služba božija.** Dana 24. maja o. g. na dan sv. Cirila i Metodija, održaće se svečana služba božija u 9 časova u pravoslavnoj garniz. kapeli (Belgijska vojarna).

* **Ostanki starodavne Emone.** Na starbišu bančnega poslojca «Zadruga gospodarske banke» na Miklošičevi cesti v Ljubljani so pri kopanju temelja odkrili rimski grob, v katerem so našli dva skeleta. Že sinoči okoli sedmih so delavci ob zadnji strani temelja zapazili kamenite plošče. Izruvali so eno pokopano in zazrlj votlino, v kateri so zapazili dve človeški lobanji. Obveščeno je bilo muzejsko vodstvo o najdbi človeških okostnjakov. Danes dopoldne si je gosp. vseučiliški profesor dr. Mantuani ogledal rimski grob in dal okostnjaka prenesti v muzej. Grob je bil 1 m 74 cm dolg in 54 cm širok. Ob straneh so bili postavljeni sklesani kamni. Tla so bila nasuta z malimi kamenčki, poskropljenimi z apnom, na to pa je bila položena dolga plošča iz

močno žgane opeke, kar so umeli edinole stari Rimljani. Čez grob je bila položena kamenita plošča. V grobu sta ležala dva človeška okostnjaka, postrani, oba dobro ohranjena. Kostni so bile že trhle. Vsak okostnjak je imel levo nogo skraćeno. V grobu so našli en bronast prstan in eno železno sponko (fibula). Ker okostnjaka nista bila sezgana, je sklepali, da izvirata iz poznih rimskih časov. Njiju starost sega v 4. ali 5. stoletje po Kristusu.

* **Umrla je danes v Ljubljani,** Križevniška ulica št. 9, gospa Elizabeta Novak. N. v m. p.

* **Dobitki razredne loterije.** Pri nadaljnjem žrebanju srečk razredne loterije so odpadli večji dobitki na naslednje srečke: srečka 2665 dobi 2000 dinarjev, 3226: 1000 dinarjev, 6904: 2000 din., 6049: 1000 " 7136: 4000 " 7949: 6000 " 9209: 2000 " 10099: 2000 " 13697: 6000 " 13029: 2000 " 14693: 1000 " 15335: 2000 " 15189: 1000 " 15623: 2000 " 16282: 1000 " 16008: 1000 " 16512: 1000 " 18630: 6000 " 18764: 2000 " 18959: 4000 " 18048: 2000 " 19657: 4000 " 2032: 2000 " 20289: 1000 " 21401: 4000 " 21046: 1000 " 22169: 1000 " 22313: 1000 " 23894: 1000 " 23899: 4000 " 25353: 1000 " 25035: 2000 " 26973: 6000 " 26738: 1000 " 28554: 1000 " 28838: 1000 " 29419: 1000 " 30474: 1000 " 31469: 1000 " 31286: 2000 " 32277: 2000 " 34132: 1000 " 34506: 2000 " 35102: 1000 " 37094: 1000 " 38680: 1000 " 40413: 1000 " 42925: 2000 " 43792: 2000 " 46912: 6000 " 46167: 1000 " 47988: 2000 " 47407: 4000 " 48158: 1000 " 49552: 1000 " 51401: 2000 " 51471: 2000 " 52206: 1000 " 53470: 6000 " 54065: 2000 " 54323: 4000 " 55651: 2000 " 55948: 4000 " 55689: 2000 " 56563: 1000 " 56607: 1000 " 56450: 2000 " 57944: 4000 " 57138: 1000 " 57100: 4000 " 58386: 4000 " 58726: 4000 " 61584: 4000 " 61351: 1000 " 62039: 1000 " 63933: 2000 " 65018: 2000 " 66782: 1000 " 66820: 4000 " 66531: 4000 " 66969: 4000 " 67718: 2000 " 67112: 2000 " 67451: 4000 " 67344: 6000 " 69642: 2000 " 70626: 1000 " 71045: 4000 " 71825: 1000 " 74631: 4000 " 74857: 2000 " 74229: 4000 " 78999: 2000 " 78942: 1000 " 79450: 2000 " 80630: 4000 " 80318: 2000 " 80024: 1000 " 82566: 2000 " 84459: 1000 " 86338: 2000 " 86212: 1000 " 86454: 2000 " 87196: 2000 " 88802: 4000 " 88584: 2000 " 88019: 4000 " 89470: 4000 " 90315: 6000 " 92981: 4000 " 92118: 1000 " 92035: 2000 " 93723: 2000 " 94432: 2000 " 95974: 2000 " 96472: 4000 " 97838: 1000 " 97122: 1000 " 98197: 1000 " 98111: 2000 " 99305: 1000 " 98434: 2000 " 99748: 6000 "

* **Izvoz tobaka ali tobanih izdelkov do 2 kg prost pristojbin.** «Uradni list» št. 52 potrjuje našo včerajšnjo vest, da je privatnikom izvoz tobaka ali tobanih izdelkov do 2 kg dovoljen brez plačanja carine, brez plačanja davka na poslovni obrat in brez zavarovanja valute.

* **Ureditve stanovanjskega vprašanja.** Ker je bila v zadnjem času izgotovljena navedba o ureditvi razmerje med najemnikom in gospodarjem za ozemlje Srbije in Črne gore, je ministrstvo za socialno politiko storilo korake, da se reši to vprašanje tudi za ostale pokrajine. V to svrhu je sklical zastopnike vseh pokrajin, da se doseže sporazum v stanovanjskem vprašanju. V ministrstvu za socialno politiko se je zadnje dni vršilo več sej, na katerih se je o tem vprašanju razpravljalo. Bila je projektirana enotna navedba za vse pokrajine, a tekem razprave se je ugotovilo, da je to nemogoče. Pokazala se je potreba, da se izda za vsako pokrajino posebna stanovanjska navedba, ki naj se prilagodi lokalnim razmeram posameznih pokrajin. Na podlagi teh načrtov se bo izdala potem navedba, veljavna v glavnih načelih za vse pokrajine.

* **Kopalnice Rimske Toplice** je otvorjeno od 15. majnika t. l. Dosedanji posestnici Jeleni Rački je uprava kopalnice odvzeta ter izročena izkušenemu zdravniku balneologu. Kopalnice je posevje urejeno. Za restavracija je postavljen gostilničar G. Colaudi. Kopalnice ima posebno železniško postajo «Rimske Toplice» (prva od Zidanega mosta proti Mariboru). Od kolodvora do kopalnice je pet minut hoda, naroči se tudi lahko voz. Prospekti, ceniki in vse potrebne povzvedbe so pri ravnateljstvu Rimskih Toplic na razpolago. Do 15. junija 20 % popusta na cenah

soh, kopalni in zdraviliški pristojbina. Od 15. junija svira godba.

* **Novi konzulati v Jugoslaviji.** Iz Beograda se poroča, da je kraljevska vlada izdala eksekutur gosp. Emiliju Manfrediju, italijanskemu konzulu v Dubrovniku, in g. Albertu Henriettu, francoskemu konzulu v Dubrovniku.

* **Mornariška akademija v Dubrovniku.** Kakor se nam poroča, se ustanovi v najkrajšem času mornariška akademija v Dubrovniku ter bo prvi letnik odprt v mesecu avgusta letos. Sprejetih bo približno 100 oficirskih aspirantov za vojno mornarico. Sprejemajo se absolventi srednjih šol z matoro. Konkurz za sprejem aspirantov se v kratkem razglasi.

* **Samomorilni poskus.** Posestnikov sin, 22letni stari France Bergant iz Zleba pri Medvodah si je v divjem obupu in jezi pognal kroglo iz vojaške puške skozi levo prsno stran. Zadet se je hotel v srce, a se mu ni posrečilo. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

* **Premeten kleparski vajenec.** Kleparski vajenec, 16letni Karel Z. je zapustil svojega gospodarja na Glincah in začel pobajkovati po mestu. Na premeten način si je preskrboval denar. S ponarejenimi listki kleparske trdke Knez & Kramar je hodil v trgovino železa Fritsch & Breznik ter tam jemal pločevino. Privrkat se mu je izborna obnesla, tudi v drugo in celo v tretje je šlo dobro izpod rok. Pločevino je potem prodajal nekemu ljubljanskemu kleparju za zelo malenkostne zneske. Na ta način je trgovino oškodoval za 4200 K.

Obrambni vestnik

Za Dravo. Govor ministrskega predsednika Pašića glede naše meje na Koroskem in pa zahteva naše delegacije pri razmejitveni komisiji, da naj bode meja na Koroskem reka Drava, je zopet napolnil vse iskrene Jugoslovane z upanjem, da morebiti že kmalu pozdravimo južne Koroske kot svojo in svobodno zemljo. Na južnem bregu Drave smo dobili pri plebiscitu večino in to kljub temu, da so glasovali tamkaj vsi nekdanji uradniki in ves nemški in nemškotarski železničarji, ki so bili le po nekaj mesecev svojčas nameščeni v Rožni dolini in Podjunu. Avstrijski časopisi skušajo to dejstvo omalovaževati, ali izmed vrstic diha velika skrb. Znamo jim je najbrže, da je nemška Avstrija svojčas sama zahtevala od mirovne konference, naj se razdeli korosko glasovalno ozemlje na dve coni, katere naj loči reka Drava. Dne 6. avgusta 1919 je namreč nemška delegacija predložila svoje observacije in protipredloge k mirovnim pogojem. Med drugimi zahtevami je tudi ta, da naj se deli celo glasovalno ozemlje na dva glavna dela, katerih prvi bi ležal južno od Drave, drugi pa severno. Doslovna prestava iz francoščine se glede tega mesta glasi tako-le: «Najpravilneje bi bilo, da se potegne Drava kot meja med cono I, ki leži na jugu in med cono II, ki leži severno od te reke». To svoje zahtevo je Avstrija utemeljevala v observacijah in jo ponovila tudi na drugem mestu in sicer v tekstu mirovne pogodbe. Na to ne smemo pozabiti.

Državni praznik sv. Cirila in Metodja bodo praznovali podružnice «Ciril-Methodove družbe» še posebej na ta način, da bodo zbirale prispevke in darila za našo prepotrebno družbo. Vsak dan na novo priča, da doživlja le agilen in poživljen narod svoje lepe in srečne dneve. Podružnice bodo nabirale v znamenju veselja nad sijajnim zadržanjem našega naroda na Krasu in ob Soči, v znamenju sočutja za naše Istrane, katerim gorijo domovi nad glavo in ki padajo kot žrtve razbojniške laške politike, ter v znamenju upanja, da zasije končno tudi našim Koroscem dan svobode.

Sport in turiztika

sv. Nogometna tekma. Stavila: Ilirija 3:1 (2:1). Za prvo tekmo je bilo v Ljubljani veliko zanimanje. Zbralo se je več tisoč občinstva, ki je češke igralce radostno pozdravljalo. Na igrišču sta posebej pozdravila Čehe zastopnika ljub. nog. podsveza rav. Jug in zastopnik Ilirije dr. Berce. Ilirija je nastopila v novi sestavi s par novimi silami. V početku se je razvijala igra na obeh straneh brez posebnih napetosti; zdelo se je, da Slavija podcenjuje svojega nasprotnika. Ilirija je kmalu izrabila situacijo in v 14. minuti dosegla prvi gol. Nato pa so se Čehi razigrali. Toda Ilirija se je krepko držala, posebno obramba je bila izborna. Tudi napadna vrsta bi bila še več dosegla, da se ni Baline na desnem krilu poskuševal, da ni mogel polnovredno sodelovati. Tako so mogli Čehi v prvi polovici doseči dva gola. Češka napadna vrsta je bila agilna in nevarna. — Po premoru se je igra nadaljevala v živem tempu. Ilirija je delala lepe izpade, ki pa so se končali v rokah praškega golmana. Čehom se je posrečilo doseči samo še en uspeh, ki ga je naš golman sicer lepo ujel, a je žoga kljub temu zletela v gol. Sploh je pokazal Ilirijanski golman tudi ta pot ponovno svojo znano bravuro in žel za njo prizvalno odobravanje občinstva. Občinstvo je po tekmi priredilo nove ovacije češkemu gostom. — Tudi nedeljska tekma se začne ob pol 6. uri.

Gospodarstvo

SITUACIJA NA VINSKEM TRGU.

Z Dolenjskega poročajo, da je trta dobro prezimila ter zadnji sneg in deževje dobro prestala. Tudi v mariborskem okrožju obeta trta dobro. Delo po vinogradih je v splošnem že končano. Vinogradniki tožijo o težkih delavskih razmerah. Pomanjkanje poljedelskih in vinogradniških delavcev tira mezde vedno višje.

V Vojvodini se je prodalo dolejš 60% lanskega pridelka, 40% pa ga je ostalo še v rokah producentov. Cene so od 800 K naprej za hektoliter. Temno otelo vino 1800—2000 K, 11% vojvodinska bela vina 1200 K za hl. Mnogo vojvodinskega vina se je izvozilo v Staro Srbijo, v Slovenijo in na Hrvaško. Izvoz v inozemstvo pa je minimalen, ker ne konverirajo naše čene inozemskim kupcem. Radi tega se nahajajo mnoge izvozne vinske trdke v Vojvodini in krizi. Nemške se izseljujejo v Avstrijo, ker upajo, da jim bo šlo tam boljše. Znižanja vinskih cen pa zaenkrat ne dovolijo nizko stanje domače valute.

Avstrija se trudi po možnosti omejiti uvoz inozemskih vin. Dunajska občina je nameravala v to svrhu uvedsti 15% luksusni davek od inozemskih vin. Zdi se pa, da se ji ne bo posrečilo izvedba tega davka, ker tako diferencialno postopanje z domačimi in tujimi vini ni v skladu niti s trgovskimi ugovori niti z mirovnim sklepom. Cene na Dunaju varirajo od 9000 do 10.000 avstrijskih kron za hektoliter 9—10% vina (inkluzive carina pa brez davka). Momentano se uvaža več vina italijanske in francoske proveniencije, kakor pa madžarska, ker pridobiva avstrijska valuta napram zapadno-evropski na vrednosti, medtem ko madžarska krona napram avstrijski raste.

V Trstu počiva vsa vinska trgovina. Prodajajo se v manjših količinah edino srednjeitalijanska vina po 13 lir za hl za lokalni konzum. Na Južnem Tirolskem notirajo vina od 180 lir naprej za hektoliter. Val krize v vinski trgovini, ki je začel v Franciji in Španiji, gre sedaj tudi čez celo Italijo. V prvi vrsti so krive temne previseke cene, ki se gibljejo nad svetovno pariteto. Stagnacija bi mogla izzvati v doglednem času panično padanje cen. Iz različnih italijanskih poročil je razvidno, da so se v Italiji producirale lanske jesen velike količine slabega vina, ki ga hočejo vinski producenti in trgovci še pred poletjem prodati.

Splošna karakteristika trga: Kriza v vinski trgovini je na višku v Italiji, Nemčiji in Jugoslaviji, medtem ko so razmere na francoskem in španskem trgu že stabilizirane.

Shod hmeljarjev in drugih davkoplačevalcev iz Savinjske doline v Zalcu. Dne 5. t. m. se je vršil v Zalcu shod hmeljarjev in drugih davkoplačevalcev, katerega je obiskalo nad 400 ljudi. V soglasno sprejeti resoluciji se protestira v glavnem proti sedanjemu sistemu in meri obdavčenja osebnih dohodkov in vojnih dohodkov. Zahteva se jamstvo proti zlorabi zakona od strani davčnih oblasti in takojšnja uvedba davčnih komisij I. in II. instance, katerih nadpolovica članov naj bo voljena iz srede prizadetih panog in stanov. Kontumačne določbe zakonov se naj kar najmilejšo interpretirajo. Cenilne komisije naj priredijo tudi dohodnino za leto 1920., ker se vsled počasnosti davčne administracije še vedno ne ve, kaj je plačati za leto 1919. Nadalje se protestira proti nameravani odredbi finančnega ministrstva, da se odpíše do leta 1920. zaostali davki. Končno se zahteva, da se pri zamudnih davčnih plačilih odpravijo oduške pristojbine.

— **Pobiranje doklade za trgovsko in obrtniško zbornico.** Deželna vlada za Slovenijo je odobrila proračun trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani za leto 1921. s potrebščin 1.812.352 kron in s pokritjem 1.865.050 kron, torej s presežkom 52.698 kron. V pokritje potrebščin se bo provizorno za leto 1921. pobirala doklada 30 odstotkov od onih, ki imajo volilno pravico z zbornico, v razmerju obredne pridobnine, odnosno pridobnine podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov.

— **Vprašanje kavcij pri državnih licitacijah.** «Jugoslovenski Lloyd» zahteva, da se mora nujno urediti vprašanje kavcij, ki se morajo polagati pri državnih licitacijah. Vsled nerednega poslovanja uradov leže kavcije čisto po celo leto in še dalje časa po uradnih in jih licitacij sploh ne morejo dobiti nazaj. Posledica tega je, da se trgovci in sploh vsi zainteresirani že kar očitno pričeli bojkotirati državne licitacije.

— **Letošnja letina.** Upanje na dobro letino se je v zadnjem času znatno zboljšalo. Setve stoji prav ugodno, zlasti v Vojvodini, in tudi sadna letina obeta vkljub spomladanski nizki temperaturi bogat pridelek. Če se pričakovanje naših kmetovalcev gled ugodne letine uresniči, potem smemo računati z znatnim izboljšanjem naše valute.

— **Sijejna letina za slive.** Letos so slive obrodile tako bogato, kakor že dolgo ne. Posebno bogata je letina v toplaškem okrožju v Bosni. Potrebno bi bilo, da se že sedaj ukrene vse potrebno glede izvoza.

— **Poročila o trgovini s poljskimi pri-**

delki od 20. t. m. Vukovar: pšenica 1010 — 1030, koruza 400 — 410. Povpraševanja iz inozemstva po ovsu sploh ni, ker se dobiva oves zelo poceni iz Amerike. Za moko pridejo v poštev samo domači kupci, ker so tukajšnje cene za izvoz previsoke. Sombor: pšenica 980 — 990, oves 400 — 420. Za koruzo je bilo povpraševanje iz Nemčije in Avstrije, vendar do znanih kupčijskih zaključkov ni prišlo.

— **Ležarina za blago v železniških in carinskih skladiščih povišana.** Ležarina za blago v železniških skladiščih se poviša en dinar dnevno pri 100 kg, v carinskih skladiščih pa za pol dinarja pri 100 kg.

— **Komisija za prevzete živine od Nemčije** je prispela iz Beograda v petek v Zagreb in odpotovala že v soboto dalje v Nemčijo. V Zagrebu se ji je pridružil kot odposlanec vojne ministrstva artiljerijski polkovnik Panta Gjukid. Ministrstvo za poljedelstvo je že ukrenilo vse potrebno glede prehrane živine na potu.

— **Vinska dražba.** Vlastelinstvo Opeka Josipa grofa Bombellesa na Vinici, Hrvatsko, bo prodajalo dne 4. in 5. junija 1921. dražbenim potem 1000 hl dobrega vina iz lastnih vinogradov letnika 1917 in 1920 sledečih vrst: šipon, beli burgundec, rulanec, črminec, renska graševina, portugizec in kadarka. Dne 4. junija ob 10. uri jutraj bo licitacija v vlastelinstvemu vinogradu Litmerki, pol ure hoda od železniške postaje Ormož na Stajerskem, in dne 5. junija ob 10. uri jutraj pa v vlastelinskih pivnicah v Zelenjovcu pri Vinici na Hrvatskem, železniška postaja Vraždin. Vozovi iz Vraždina v Zelenjovcu bodo na razpolago. Kupec mora položiti za kupljeno vino na dražbi polovico vsote takoj, ostanek pa pri prevzetju vina, katero se mora izvršiti tekom treh tednov po licitaciji. Za kupljeno vino ima poslati kupec svojo posodo ter pri prevzemanju vina biti navzoč ali sam ali njegov namestnik. (648)

— **Dunava, zavarovalna delniška družba v Zagrebu** je na podlagi odredbe št. 2055 ministrstva za industrijo in obrt začela obratovati tudi v Sloveniji. Družba sprejema zavarovanja na življenje, proti požaru, vlomski tatvini, toči, škodam na transportu, nezgodam in jantstvu. Za Slovenijo se je ustanovila podružnica v Ljubljani in je vodstvo poverjeno J. Weltyju, dosedanjemu dolgoletnemu upravitelju družbe «Donave». (854)

— **Uvedba obligatoričnega zavarovanja proti toči v zagrebski županiji.** V zagrebski županiji je uvedeno obligatorično zavarovanje proti toči. Vsak kmet bo moral plačevati za to posebno premijo, v slučaju, da mu toča povzroči pri delu, pa dobi primerno odškodnino.

— **Nova velika papirnica v Zagrebu.** V Zagrebu se je osnovala velika trgovina papirja «Drva» z glavnico 1 milijon kron. Delnice se glase na 250 kron. Podjetje so ustanovili interesi pri «Tipografiji» in Mihajlo Šehrov, trgovec s papirjem v Zagrebu.

— **Delniško zdruštvo «Spedit» v Sarajevu** je povišalo svojo glavnico od 6 na 12 milijonov kron.

— **Državne svilarne v Novem Sadu in Pančevu** imajo na razpolago 13.000 kg izdelane svile. Interesenti naj se obrnejo direktno na imenovane svilarne, od koder dobi cenike in tudi vzorce.

— **Velik, modern hotel nameravajo zgraditi beograjski domači kapitalisti** na Aleksandrovmem trgu v Beogradu. V hotelu bo okoli 150 sob.

— **Izvozne odredbe v Poljski.** Poljska namerava dovoliti carine prost izvoz fabrikatov, a izvoz surovin bo zacarnila po diferencii med prodajno in proizvodno ceno, ako bo znašala ta diferenca nad 30 odstotkov.

Borza 21. maja

Beograd, valute: dolar 25.40 — 25.60, lira 164 — 168, leji 55 — 55.50, levi 40 — 41, marke 42.50 — 43, češke krone 45 — 47, avstr. krone 5.75 — 5.95. Devize: London 123.25 — 123.75, Pariz 268 — 270, Zeneva 560 — 570, Praga 16.75 — 17, Dunaj 5.60 — 5.65, Berlin 52 — 52.50, Milan 171 — 172. Berlin, devize: Italija 328.55 — 329.25, London 237.50 — 238, New York 59.44 — 59.56, Pariz 517.45 — 518.55, Svica 1072.65 — 1074.85, Dunaj 14.33 — 14.37, Praga 88.15 — 88.35, Budimpešta 27.67 — 27.73. Curih, devize: Berlin 3.40, New York 55.4, London 2216, Pariz 43.55, Milan 30.30, Praga 8.20, Budimpešta 2.60, Zagreb 4.50, Bukaresta 9.85, Varšava 0.60, Dunaj 1.275, avstr. žig. krone 1.03.

Vremensko poročilo

Ljubljana 20. m. nad morjem

Dan	Čas	Temperatura	Relativna vlažnost	Vetrovi	Nebo
21. maj	7. ur	7.8	14.0	sl. j. vzh.	v. obl.
	14. ur	13.1	10.0	sl. j. vzh.	del. obl.
	21. ur	7.0	15.0	brz. vzh.	oblačno

Srednja večerajša temperatura 16.6, normalna 14.8
Vremenska napoved: Toplo lepo vreme.
Slednje važna ob 4.15 zanaša ob 19.25

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij «Jutra»
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenec

Zlatorog

Gospodinje, pozor! Cene našega prvovrstnega izdelka

„ZLATOROG“-MILO

717 10-5

so nižje kakor pri importiranem, tujezemske milu. Sezite tedaj le pogumno po njem! Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko: **R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.**

Zlatorog

Najstarejša pleskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICELJ,
Dunajska cesta 16,
se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.
5-52-37

Fini slonokoščeni izdelki M. Barli
Gledališka ulica 7/III, Ljubljana. 831 9-5

Več rabljenih dvokoles, šivnih strojev in otroških vozičkov
v dobrem stanju se ceno proda: Ljubljana, Karlovska cesta 4. Ogleda se lahko vsak dan od 12-2. pop. 773 10-4

Svicsarske ure, zlatnine in srebrnine
nudi strokovni urar F. Korosec, Sv. Florijana ulica 31. Vsako popravilo se izvrši vestno z garancijo. Staro zlato in srebro se vzame v zameno. 227 52-35

Ure, zlatnino in srebrnino
161 kupite najceneje pri trdku 52-36
Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 634 13

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

G. F. Jurásek
uglaševalec glasovirjev
v Ljubljani
Wolfova ulica 12.

izvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev posebno strokovno, točno in cen. 435 52-28
Priporočilo narodnim merodajnim krogom. Izurjen večletni konceptni uradnik, vešč jezikov, samostojen, vaje strank, zastopstva in poročevanja, žrtve vojne, sprejme radi skrajno neugodnih razmer tako kolikortoliko primerno mesto. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod št. 21.“ 845

Voz za dva konja popolnoma prenovljen, prodam. Sprejemam tudi hiapca brez oskrbe. Temem tudi trgovina na upravo „Jutra“. 853 2-1

Družabnika ali družabnico išče dobro vpeljana trgovina z manufakturnim blagom radi razširjenja podjetja. Ponudbe pod šifro „Trgovina“ na upravo „Jutra“. 849

!! Parkete !!
Hrastove in bukovne deske ima vedno v zalogi. Prevzema polaganje in popravila starih podov, kakor tudi vsa mizararska dela. Delo solidno.

Ciril Primožič
mizarstvo in parkete 10-7
Trnovski pristan 4.

Brez posebnega obvestila.

Potrdi globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljenega soproga, oziroma mati, stara mati, tašča in teta, gospa

Elizabeta Novak

v soboto dne 21. maja po dolgi, mučni bolezni, previda s tolažili sv. vere, mirno preminula.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek dne 23. maja 1921, ob 2. uri popoldne, iz hiše žalosti, Križevniška ulica 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 21. maja 1921.

Globoko žalujejo ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Velika zaloga in po ceni: **Dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsako vrstni deli** F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. 774 10-4

Klobuke in slamnike
vseh vrst, od preprostih do najfinjših nudi vedno v zalogi tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu
pošta in želez. postaja Domžale pri Ljubljani
V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvečka Kovačevič i Tršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema 304 v sredo in v soboto. 20-16

Polnogumijasti obroči: za tovorna avtomobile

Pnevmatiko za kolesa in avtomobile

Kolesa

Avtomobili najceneje 585 8

J. GOREC, Ljubljana

Gosposvetska cesta 14.

sladne kavo
kavine konserve
s sladkorjem
kavine konserve
brez sladkorja
marmelado 660 13-7

nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini

Delniška družba „Triglav“

tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.

Kupuje tudi tozadevne sirovine.

Ugodno za kako industrijo!

Tri hiše v Ljubljani

z vrtom, šupo, velikim dvoriščem, skupaj 848 14 m² z zidano ograjo 2-1

se ceno prodajo.

Naslov por. Anončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Priporočamo domače trdkke: **Mali trgovski in obrtni oglasnik.** Izhaja poljubno. Vsaka objava 4 K.

Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d.p.]

Trgovine: L. Mikuš, izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15.

Spreten 850 2-1

trgovec s papirjem

z dobrimi priporočili, slovenskega ali hratskega ter nemškega jezika v besedi in pisavi popolnoma vešč

dobi takoj trajno mesto

v trgovini s papirjem

A. Platzer v Mariboru.

Naročajte dnevnik „Jutra“!

Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonška cesta 8.

Damski modni salon Zdenka Rodić, Gradišče št. 8/IB. 10-3

Puškarji: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.

Kdor hoče kaj prodati

Kdor hoče kaj kupiti

Kdor išče službe itd.

— inseriraj v „Jutra“

Koruzo, oves, otrobe in druge izdelke dobavlja v vrečah ali rinfuzi cele vagone ali tudi v manjših množinah najceneje trdkka Paternost & Remic, Ljubljana, Rimska cesta 2. Brzjav: Parem, Ljubljana. 855 2-1

Osebni avto naprodaj
(Isotto-Freschini). 851
Poizve se pri Banu, Wolfova ulica števil. 12.

Gg. gostilničarji, pozor!

Podpisani ima več sto različnih stolov, belih, luženih, politiranih in vrtnih, lesenih, zaklopnih naprodaj.

Ciril Primožič, mizarstvo in parkete

Ljubljana, Trnovski pristan 4.

840 3-2

NAZNANILO. NAZNANILO.

Konces. poštvalna pisarna IVAN KRAKER v Ljubljani

se je preselila iz Gosposvetske ceste št. 13 (Kolizej) 2-1

v Kolodvorsko ulico št. 41

blizu Glavnega kolodvora.

Najkrajše linije čez Havre, Cherbourg in Antwerpen v Ameriko.

Najstarejša špedicijska trdkka v Sloveniji!

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južno železnica. Brzovozni in tovorni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zacinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva.

Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzjavi: Ranzinger. 784 52 Interurban telefon 60.

NOVO! Albin Ogris NOVO!

Borba za jugoslovansko državo.

Cena 32 K, po pošti K 1-80 več.

Kdor se hoče poučiti, kako so agitirali naši izseljenci med svetovno vojno v Parizu, Londonu, Rimu, Washingtonu in dr. za Jugoslavijo in kakšne težkoče so morali premagati, naj čita Ogrisovo knjigo. Spis nudi popolnoma nova, dosedaj pri nas neznana dejstva.

Knjigo naročajte pri 207 12

Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Zaloga TVRDKE

Sigi Gummi

PARIZU

ZA HIGIENIČNE PREDMETE

WIEN, KÄRNTNERSTRASSE N° 45

ECKE KRUGERSTRASSE 2 - KATALOGI GRATIS.

756 3-4

Medić, Rakovec & Zankl prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjav: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 657 40

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. Linoleum lak za pode.

„MERAKL“. Emailni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

SLOVENSKA BANKA

Liubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Uplačana delniška glavica K 30.000.000.—

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

672 20

Natisnila Delniška tiskarna. d. d. v Ljubljani.